लोक सेवा आयोग

नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क, कृषि, वन, **इन्जिनियरिङ्ग (माइनिङ्ग इन्जिनियरिङ समूह**), शिक्षा र विविध सेवाका सबै समूह /उपसमूहका राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी (उपसचिव वा सो सरह पद) को खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

प्रथम चरण - लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क : २००

द्वितीय चरण - अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	परीक्षा प्रणाली	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र विकास र सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र विकास	१०	१०×५=५०	छोटो छोटो उत्तर	१ घण्टा ३० मिनेट	५०	४०
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५	५×१०=५०	लामो उत्तर	१ घण्टा ३० मिनेट	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		४	४×१५=६०	विश्लेषणात्मक समीक्षा	३ घण्टा	१००	४०
			२	२×२०=४०	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर			

द्रष्टव्य :

१. माथि उल्लिखित सबै सेवा वा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहहरुको पाठ्यक्रमको **प्रथम पत्र खण्ड (क)** को विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।

२. **प्रथम पत्र खण्ड (क)** को लिखित परीक्षा सेवागत रुपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रुपमा एउटै प्रश्नपत्रवाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रवाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने **प्रथम पत्र खण्ड (ख)** को परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रवाट हुनेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।

३. **प्रथम पत्र खण्ड (क)** को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने **प्रथम पत्र खण्ड (ख)** र **द्वितीय पत्रका** प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् ।

४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।

५. यथासम्भव प्रश्नहरु नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।

६. समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछः-

   (क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान

   (ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम

   (ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव

   (घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका

७. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

८. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।

९. **पाठ्यक्रम लागु मितिः २०६६/९/२० गते (प्रथम पत्र खण्ड (ख) अद्यावधिक मिति २०७८/०६/१८ गते)**

प्रथमपत्र खण्ड (क) प्रशासन र व्यवस्थापन **अङ्क – ५०**

१. राज्य र सरकार

१.१ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
१.२ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
१.३ नेपालको वर्तमान संविधान

२. सार्वजनिक प्रशासन

२.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
२.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरु
२.३ आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन

३. व्यवस्थापन

३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

४. विकासका आयामहरु

४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
४.२ विकासमा जनसहभागिता
४.३ आवधिक योजना
४.४ दिगो विकास
४.५ विकेन्द्रीकरण
४.६ गरीबी निवारण
४.७ सुशासन
४.८ विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
४.९ जनसंख्या र बसाँईसराई

५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार

५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
५.२ कानुनी राज्य
५.३ मानव अधिकार
५.४ लैंगिक सवाल (Gender Issues)
५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
५.६ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनोट

६.१ नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरुको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
६.२ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरुको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरु, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरु ।

....

प्रथम पत्र :- खण्ड ख सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय **अङ्क :- ५०**

१. सेवा सम्बन्धी

१.१ निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
१.२ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
१.३ नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद् ऐन, २०५५
१.४ नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति गठन नियमावली, २०५१

२. खानी, खनिज तथा पेट्रोलियम पदार्थ सम्बन्धी ऐन तथा नियमहरु

२.१ खानी सर्भेक्षण र भत्ता तथा सुविधा नियमहरु, २०२४
२.२ खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२
२.३ खानी तथा खनिज पदार्थ नियमावली, २०५६
२.४ नेपाल पेट्रोलियम ऐन, २०४० र पेट्रोलियम नियमावली, २०४१
२.५ पेट्रोलियम उद्योग आयकर नियमावली, २०४१
२.६ राष्ट्रिय खनिज नीति, २०७४

३. खानी तथा खनिज सम्बन्धी अन्य नियमहरु (खनिज पदार्थ सम्बन्धी महल मात्र)

३.१ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
३.२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
३.३ वन ऐन २०७६ र वन नियमावली
३.४ औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७६
३.५ विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५
३.६ रेडियोधर्मी पदार्थ (उपयोग तथा नियमन) ऐन, २०७७